

Minianalyse

Unge valg og fravalg af uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver

Siden 2015 er søgningen til pædagoguddannelsen faldet med 45 %, og samme tendens ses på sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelsen med fald på hhv. 37 og 33 %. Det er særlig kritisk, fordi det er uddannelser til professioner, som ifølge flere analyser vil mangle medarbejdere nu og i fremtiden.

Men hvad er det, der får unge til at vælge disse uddannelser, og hvad er det, der gør, at nogle unge overvejer at vælge dem, men alligevel ender med at vælge noget andet? I denne analyse præsenterer Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) resultaterne af en undersøgelse af, hvilke begrundelser førsteårsstuderende giver for deres studievalg og -fravalg.

Kontakt /

Bjarke Tarpgaard
Hartkopf
Områdechef
bhf@eva.dk

Hovedresultater

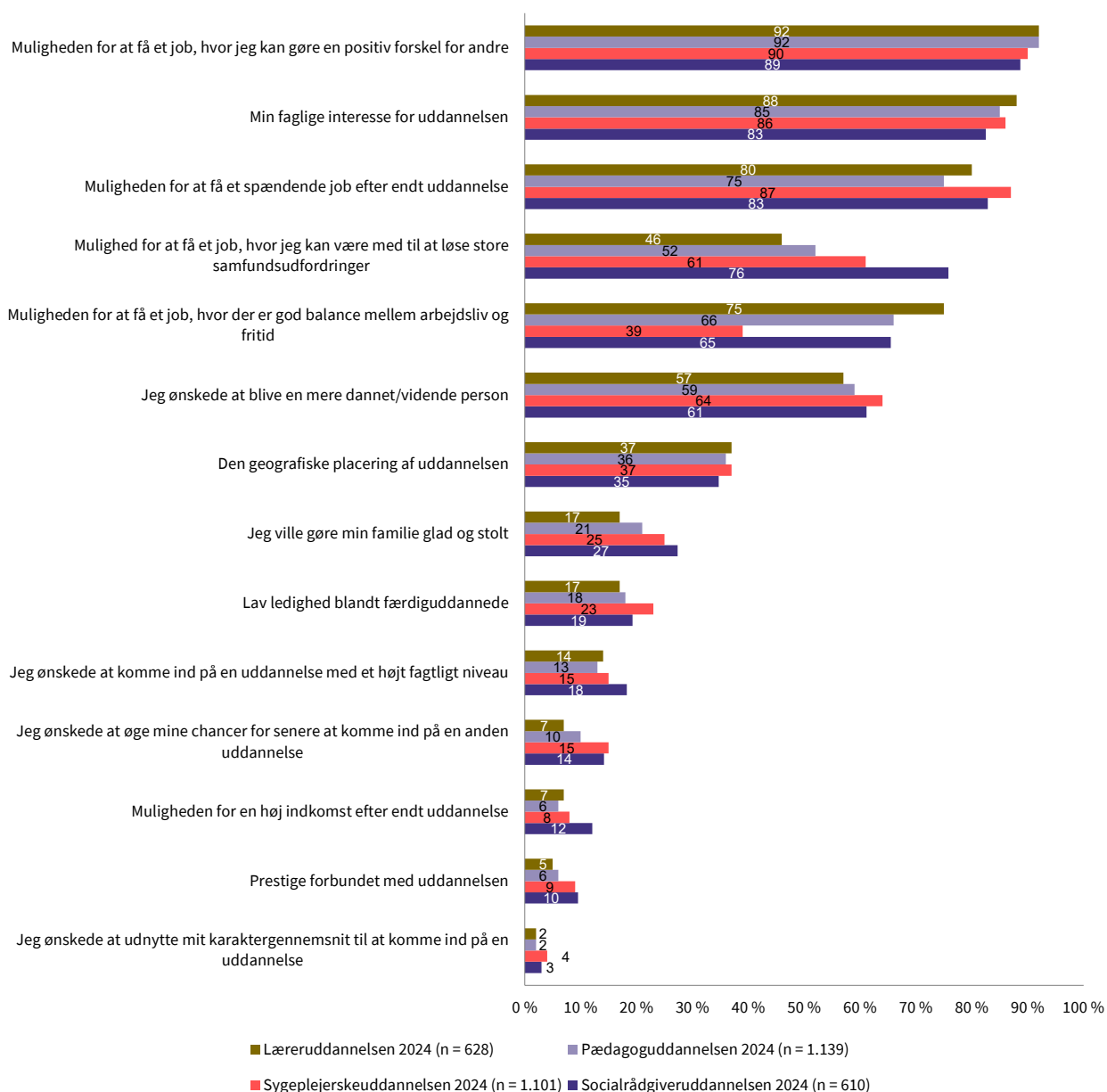
- Muligheden for at få et job, hvor man kan gøre en forskel for andre, er det mest afgørende forhold for dem, der har valgt uddannelsen til både lærer (92 %), pædagog (92 %), sygeplejerske (90 %) og socialrådgiver (89 %). Gennemsnittet blandt alle studerende er 62 %. Faglig interesse for uddannelsen er den næstmest udbredte årsag.
- For 76 % af de førsteårsstuderende på socialrådgiveruddannelsen var muligheden for at få et job, hvor man kan være med til at løse store samfundsudfordringer, afgørende. Det er markant mere end på uddannelserne til lærer (46 %), pædagog (52 %) og sygeplejerske (61 %).
- Muligheden for at få et job, hvor der er god balance mellem arbejdsliv og fritid, var udslagsgivende for 39 % af dem, der har valgt sygeplejerskeuddannelsen. Det er markant mindre end blandt dem, der har valgt uddannelserne til lærer (75 %), pædagog (66 %) og socialrådgiver (65 %).
- 58 % af dem, der overvejede sygeplejerskeuddannelsen, og 53 % af dem, der overvejede uddannelsen til pædagog, fravalgte den, fordi de vurderer, at arbejdsvilkårene inden for professionen ikke er gode nok.
- 53 % af dem, der overvejede, men fravalgte pædagoguddannelsen, gjorde det, fordi de vurderer, at lønnen inden for professionen er for lav.
- Unge begrundelser for til- og fravalg af de fire uddannelser ligner generelt begrundelserne fra 2022. Dog er der sket en udvikling ift. sygeplejerskeuddannelsen, hvor andelen, der fravalgte den, fordi de vurderer, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok, er faldet fra 72 % til 58 % fra 2022 til 2024.

Muligheden for at gøre en positiv forskel og faglig interesse betyder mest for tilvalg

Figur 1 viser tilvalgsbegrundelserne for studerende, der i 2024 blev optaget på enten læreruddannelsen, pædagoguddannelsen, sygeplejerskeuddannelsen eller socialrådgiveruddannelsen.

Figur 1

Tilvalgsbegrundelser blandt studerende optaget på læreruddannelsen, pædagoguddannelsen, sygeplejerskeuddannelsen eller socialrådgiveruddannelsen i 2024

Kilde: Data fra EVA's førsteårsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2024-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

Note: Studerende i procentandel, der har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad" på spørgsmålet "I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?".

Note: N = 22.287.

Figur 1 viser, at muligheden for at få et job, hvor man kan gøre en positiv forskel for andre, samt den faglige interesse for uddannelsen er afgørende for studievalget for størstedelen af de optagne studerende på tværs af de fire uddannelser. Flere studerende optaget på socialrådgiveruddannelsen (76 %) har svaret, at et afgørende forhold for deres studievalg er muligheden for at få et job, hvor man kan være med til at løse store samfundsudfordringer. Det samme er gældende for 46 % af de studerende, der er optaget på læreruddannelsen i 2024.

For sygeplejerskestuderende (87 %) er den næstmest udbredte tilvalgsårsag muligheden for at få et spændende job.

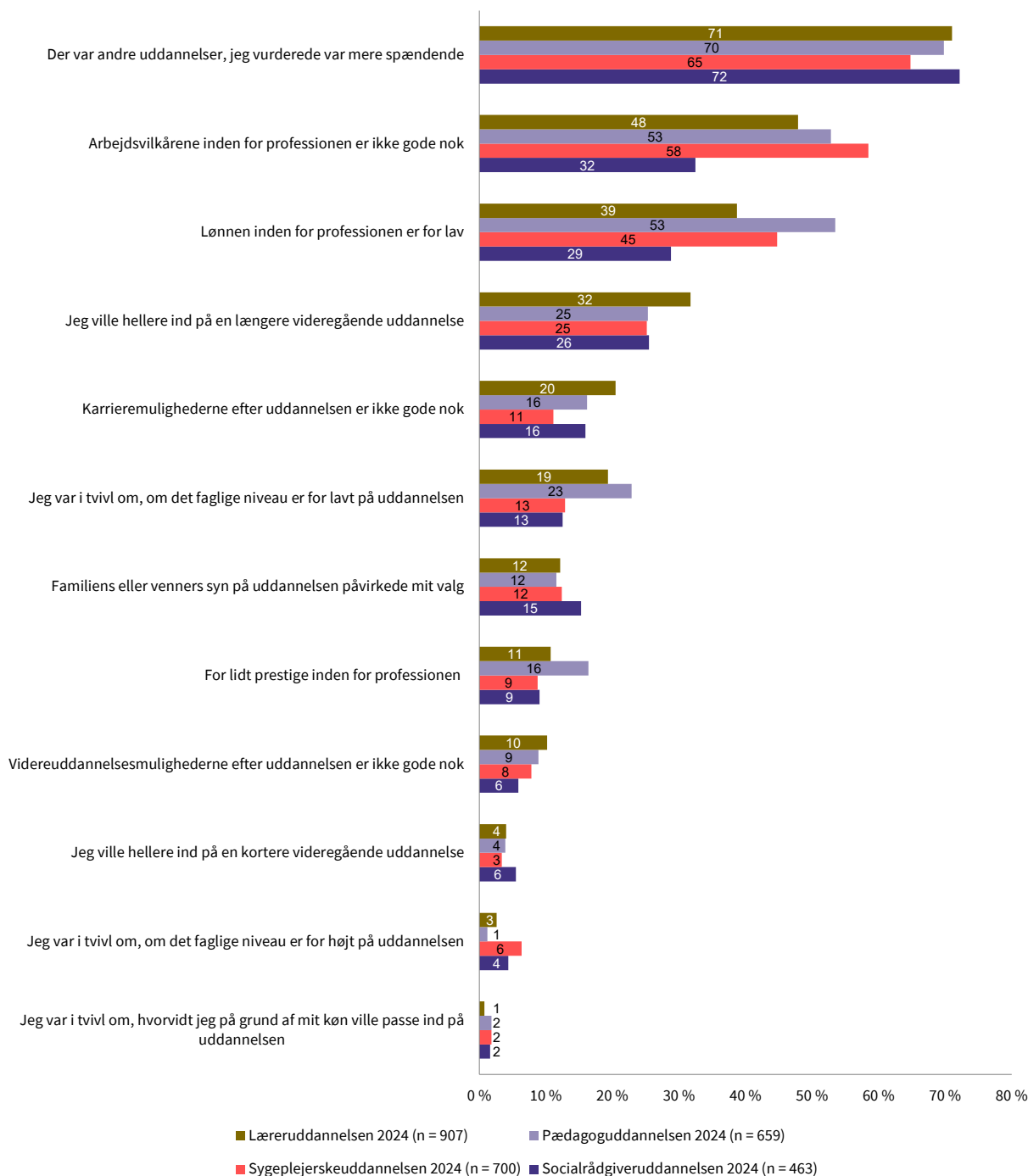
75 % af de lærerstuderende har valgt læreruddannelsen for at få et job, hvor der er god balance mellem arbejdsliv og fritid. Det samme har lidt færre pædagogstuderende (66 %) og socialrådgiverstuderende (65 %). Begrundelsen er til gengæld markant mindre udbredt blandt sygeplejerskestuderende, hvor kun 39 % har valgt uddannelse på grund af en forventning om et job, hvor der er god balance mellem arbejdsliv og fritid.

Andre spændende uddannelser og forestillinger om løn og arbejdsvilkår betyder mest for fravalg

Figur 2 viser fravalgsbegrundelserne for studerende, der i 2024 overvejede, men fravalgte at søge ind på enten læreruddannelsen, pædagoguddannelsen, sygeplejerskeuddannelsen eller socialrådgiveruddannelsen.

Figur 2

Fravalgsbegrundelser blandt studerende, der har overvejet læreruddannelsen, pædagoguddannelsen, sygeplejerskeuddannelsen eller socialrådgiveruddannelsen i 2024

Kilde: Data fra EVA's førsteårsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2024-kohorten, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

Note: Studerende i procentandel, der har angivet den pågældende grund til spørgsmålet "Hvilke grunde gjorde, at du alligevel ikke søgte ind på uddannelsen?".

Note: N = 22.287.

Figuren viser, at den primære fravalgsbegrundelse blandt studerende, der har overvejet en af de fire uddannelser i 2024, er, at der var andre uddannelser, de vurderede var mere spændende. Det gælder 72-65 %.

58 % af studerende, der har overvejet sygeplejerskeuddannelsen, har angivet, at arbejdsvilkårene inden for professionen ikke er gode nok som en udslagsgivende grund for, at de ikke valgte at søge ind på trods af interesse. Det samme gælder 53 % af dem, der overvejede, men fravalgte pædagoguddannelsen, 48 % af dem, der fravalgte læreruddannelsen, og 32 % af dem, der overvejede socialrådgiveruddannelsen.

Blandt de studerende, der overvejede, men fravalgte pædagoguddannelsen, begrundede 53 % det med, at lønnen inden for professionen er for lav. Det er lidt mere end på de øvrige uddannelser. Det samme gør sig gældende for 45 % af de studerende, der overvejede sygeplejerskeuddannelsen, 39 % af dem, der overvejede læreruddannelsen, og 29 % af dem, der overvejede socialrådgiveruddannelsen.

Lidt flere studerende, der har overvejet pædagoguddannelsen, angiver, at der er for lav prestige inden for professionen (16 %). Det gælder 11 % på læreruddannelsen, 9 % på sygeplejerskeuddannelsen og 9 % på socialrådgiveruddannelsen.

Blandt studerende, der har overvejet pædagog- eller læreruddannelsen, viser figuren, at flere angiver, at de har været i tvivl om, om det faglige niveau på uddannelserne er for lavt. Dette er gældende for 19 % af studerende, der har overvejet læreruddannelsen, samt 23 % af studerende, der har overvejet at søge ind på pædagoguddannelsen.

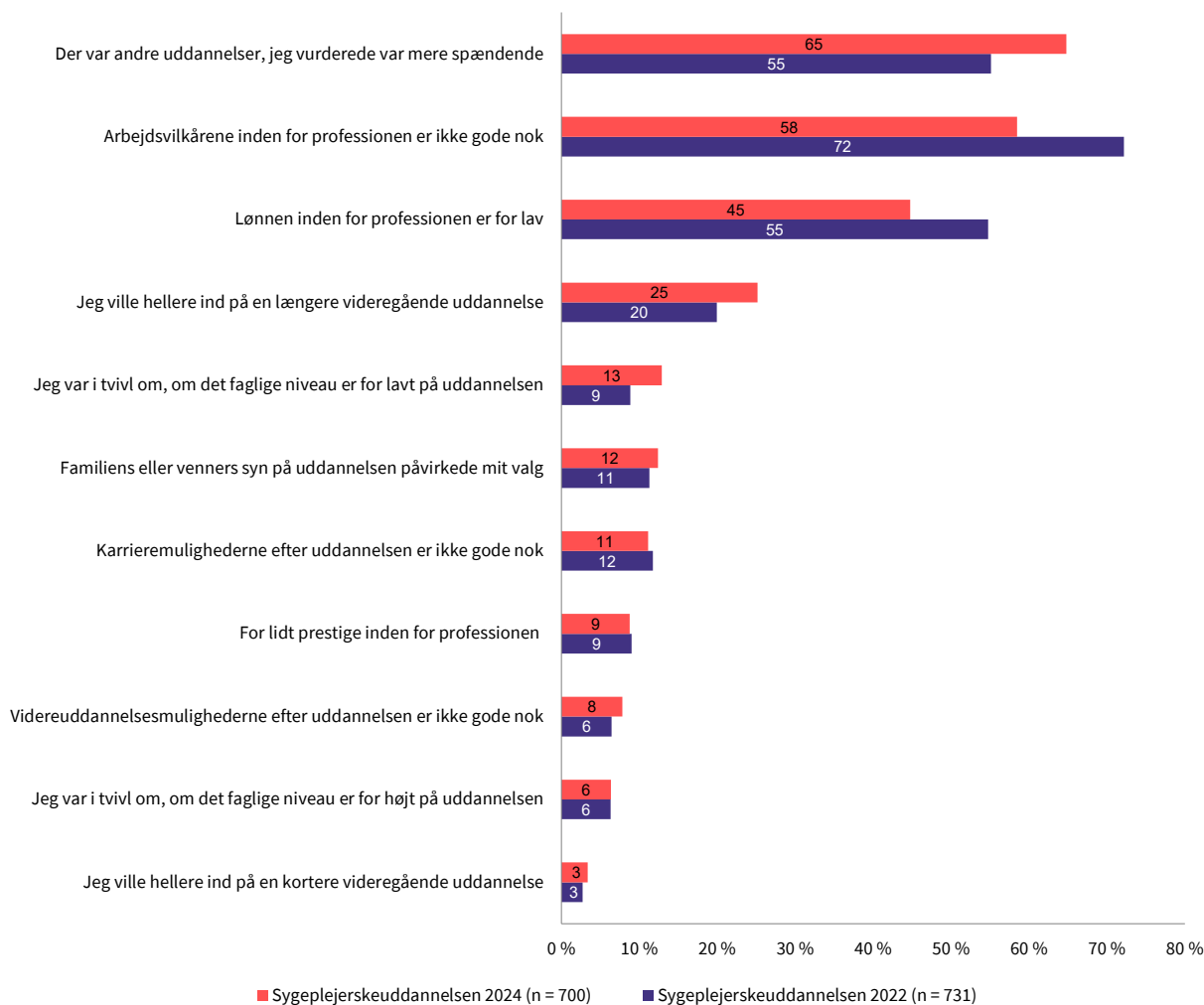
Færre dropper sygeplejerskeuddannelsen på grund af forestillinger om løn og arbejdsvilkår

EVA gennemførte også i 2022 undersøgelsen af til- og fravalgsårsager af uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver. For uddannelserne til lærer, pædagog og socialrådgiver er der ikke sket nogen nævneværdige forskydninger i begrundelserne. Anderledes ser det ud med studerendes begrundelser for at fravælge sygeplejerskeuddannelsen.

Figur 3 viser fravalgsbegrundelserne blandt studerende, der har overvejet at søge ind på sygeplejerskeuddannelsen i 2022 og 2024.

Figur 3

Fravalgsbegrundelser blandt optagne studerende, der har overvejet at søge ind på sygeplejerskeuddannelsen i 2022-2024

Kilde: Data fra EVA's førsteårsundersøgelse på de videregående uddannelser, 2022-2024, og fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

Note: Studerende i procentandel, der har angivet den pågældende grund til spørgsmålet "Hvilke grunde gjorde, at du alligevel ikke søgte ind på uddannelsen?".

Datagrundlaget

Analysen bygger på EVA's egne spørgeskemadata fra EVA's førsteårsundersøgelse på de videregående uddannelser samt data fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT). EVA's førsteårsundersøgelse er indsamlet årligt 2016-2022 og i 2024 og er en gentagen surveypanelundersøgelse med mellem to og fire spørgeskemaer i løbet af de studerendes første studieår. Data i dette notat stammer fra første spørgeskema sendt til 2024-årgangen, der blev gennemført i august 2024, dvs. umiddelbart inden studiestart. Der blev udsendt invitationer til alle studerende optaget via KOT på en videregående uddannelse i sommeren 2024. Samlet set blev der modtaget besvarelser fra 22.287 respondenter. Til spørgeskemabesvarelserne har vi på individniveau koblet data fra KOT. Analyserne er vægtet via propensity score-vægtning for at sikre, at analyseudvalget afspejler populationen bedst muligt. Vægtningen tager højde for skævheder i repræsentativiteten efter gymnasietype, gymnasiekarakterer, alder, køn, optagelsesprioritet og sektor.

Danmarks Evalueringsinstitut

– analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

Danmarks
Evalueringsinstitut

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk

© 2025 Danmarks Evalueringsinstitut
Citat med kildeangivelse er tilladt
Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk
ISBN (www) 978-87-7182-789-7